

Grundlärarprogrammet inriktning F-3

Examensarbete 1,
Samhällsorienterande ämnen

972G26, 15hp

Studiehandedning

VT 2023

V. 1.0

Innehållsförteckning

Kursens mål och provkoder.....	3
Provkoder:.....	3
Lärandeaktiviteter	3
Undervisning och arbetsformer.....	4
Föreläsningar	4
Handledning.....	4
Bibliotekssökning.....	5
Vetenskapligt arbete.....	5
Examinationsformer och bedömningskriterier	5
Examination av examensarbetet/upsatsen	6
Examination av opponent- och respondentskap	7
Bedömningsgrunder för examination	7
Väl Godkänd	8
Underkänd.....	8
Vad händer vid fusk?	8
Litteraturlista.....	9
Kontaktuppgifter	9

Kursens mål och provkoder

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna:

- formulera en ämnesdidaktisk problemställning
- identifiera, välja och analysera såväl nationella som internationella vetenskapliga texter som är relevanta för problemställningen
- motivera syfte, avgränsningar, urval och perspektiv för arbetet
- presentera och försvara sitt vetenskapliga arbete
- kritiskt granska och diskutera ett annat vetenskapligt arbete

Provkoder:

UPS1, Uppsats 15hp U-VG

RESP, Respondentskap 0hp D

OPPO, Opponentskap 0hp D

Lärandeaktiviteter

Denna kurs innebär en fördjupning av tidigare studier och erfarenheter under utbildningen. I kursen vägleds den studerande successivt när det gäller den vetenskapliga kunskapsprocessens olika delar. Den studerande genomför ett längre vetenskapligt skriftligt arbete inom *Samhällsorienterande ämnen med ämnesdidaktisk inriktning*. Studenten formulerar en forskningsbar ämnesdidaktisk problemställning inom ett område med relevans för lärarprofessionen. Studenten väljer såväl nationella som internationella vetenskapliga texter i relation till formulerad problemställning och tillämpar ett analytiskt förhållningssätt i arbetet med dessa texter. Studenten läser, granskar och ger återkoppling på såväl utkast som färdiga uppsatser som andra studenter har skrivit.

I det *produktionsinriktade* arbetet (termin 8) ska studenterna *producera* kunskap genom en egen forskningsprocess, de skall samla data som belyser det valda problemområdet, tolka, analysera och diskutera materialet och presentera arbetet i en uppsats. I det *konsumtionsinriktade* arbetet (termin 6) granskas tidigare forskning inom ett forskningsområde. Det handlar alltså i denna kurs om att *konsumera* den forskning som andra gjort i bemärkelsen att få en överblick, samla in vetenskapliga texter inom ett specifikt forskningsområde, sammanställa och analysera dessa och presentera arbetet i en uppsats.

Arbetena bygger på varandra i den meningen att det forskningsområde som ringas in i konsumtionsarbetet också behandlas i produktionsarbetet. Det är dock centralt att det konsumtionsinriktade arbetet inte blir en identisk del av det efterkommande produktionsinriktade arbetet. Utifrån alla insikter som gjorts om det aktuella forskningsområdet i konsumtionsarbetet skriver studenten i det produktionsinriktade arbetet *ett nytt (eller åtminstone reviderat) forskningsläge* för att det verkligen ska bli ett eget unikt arbete (annars finns risk för att uppsatserna kan bli väldigt lika varandra och fastna i Urkund).

När det gäller uppsatsens ämnesdidaktiska inriktning i Examensarbete 1, har studenten två vägar att välja på:

1. Studenten skriver fram en ämnesdidaktisk problemformulering som är yrkesrelevant för vald inriktning (F-3) och som kan relateras till kursplanen i Lgr11. Utifrån problemformuleringen väljer studenten att göra en sammanställning och analys av ämnesdidaktisk forskning, d.v.s. forskning som behandlar undervisning och lärande om valt ämne, exempelvis religionsundervisning i år F-3.
2. Studenten skriver fram en ämnesdidaktisk problemformulering som är yrkesrelevant för vald inriktning (F-3) och som kan relateras till kursplanen i Lgr11. Utifrån problemformuleringen väljer studenten att göra en sammanställning och analys av tidigare forskning om ett specifikt ämnesområde, exempelvis lokalhistoria, livsfrågor eller barnlitteratur. Även slutdiskussionen i examensarbetet skall vara ämnesdidaktiskt orienterad, d.v.s. vad genomgången forskning kan bidra med för undervisning och lärande i år F-3.

Undervisning och arbetsformer

Utgångspunkten i kursupplägget är att studenternas arbetsinsats motsvarar 40 timmars arbetsvecka. I de 40 timmarna skall samtliga moment i kursen räknas in, det vill säga både den schemalagda undervisningen och den självstudietid som används individuellt och parvis, liksom examinationer. Kurskommunikationen sker med Lisam & Teams. Den studerande skall ta del av och medverka i kommunikationen genom att regelbundet besöka sidan och informera sig om kursens upplägg och innehåll.

Kursen är uppbyggd kring föreläsningar, bibliotekssökning, handledning (i grupp och individuellt), övning i att presentera och försvara sitt vetenskapliga arbete och att kritiskt granska och diskutera ett annat vetenskapligt arbete, samt vetenskapligt arbete under vecka 4-13. Kursen avslutas med ett skriftligt och muntligt examinationstillfälle under vecka 13, bestående av framläggning och försvar av eget vetenskapligt arbete/examensarbete/uppsats, så kallat respondentskap, och kritisk granskning av andra kurskamraters vetenskapliga arbete, så kallad opposition.

Föreläsningar

Kursen innehåller föreläsningar där vi går igenom vad som kännetecknar en konsumtionsuppsats och vilka kriterier som finns för vetenskapligt producerad text. Under kursens gång ges även föreläsning i opponentskap och respondentskap och annat som är nyttigt för skrivandet. Dessa är starkt rekommenderade för att studenten ska ha kunskap om förväntningar på uppsatsens utformning och innehåll.

Handledning

Under kursens första vecka tilldelas ni handledare. Handledningen sker parvis – i grupp och individuellt. Varje par har 15 timmar avsatt för handledning. Den tiden inbegriper både handledning där ni möter handledaren, mailkonversation och handledarens förberedelser inför handledning i form av genomläsning av texter och kommentarer i manusutkast. Om omständigheterna kräver kan student behöva arbeta enskilt, men detta avgör kursansvarig.

Samtliga handledningstillfällen är schemalagda (se TimeEdit/Lisam). Fem av träffarna sker i grupp om tre till fyra par, två av handledningstillfällena sker individuellt vilket innebär att

varje par träffar handledaren enskilt två gånger. Eftersom handledningstiden är begränsad och mycket värdefull är det viktigt att ni som studenter är väl förberedda när ni kommer till handledningen (se momentschema nedan). Handledning ges endast vid de tillfällen som är schemalagda. Missar ni ett eller flera tillfällen kan ni inte förvänta er extra handledning. Vid handledningstillfällena ger handledaren respons på de delar av uppsatsen som är schemalagda för respektive tillfälle. Handledaren har till uppgift att vägleda, ge goda råd och vara bollplank – men det är ni som skriver uppsatsen, det är ni som skall vara drivande i arbetsprocessen.

Handledning i grupp syftar till att ni kontinuerligt skall öva er i att presentera och försvara ert vetenskapliga arbete och att kritiskt granska och diskutera andras vetenskapliga arbete.

Handledning/kursmoment ges som vid alla andra kurser under innevarande kurs. Ni kan inte ”spara” timmar till andra tillfällen utöver ordinarie kurstid. Det är därmed synnerligen viktigt att ni tillvaratar den handledning som erbjuds under kursens gång.

Bibliotekssökning

Under bibliotekssökningen erbjuds ni information om den vetenskapliga publikationscykeln, sökordsgenerering och sökteknik, ämnessökningar i Libris samt några utvalda databaser. På slutet ägnar ni er åt egna sökningar och har möjlighet att få individuell handledning. Det är därför av vikt att ni till detta tillfälle har en genomtänkt problemformulering och ett syfte – på så sätt kan ni få god hjälp att söka artiklar eller andra vetenskapliga texter av bibliotekspersonal.

Vetenskapligt arbete

En vetenskaplig text kan se ut på många olika sätt och delarna i en text kan ha olika ordning beroende på textens omfång och innehåll. Gemensamt för vetenskapliga texter är dock att de skall uppfylla vissa kriterier för att vara just vetenskapliga, något som i sig pekar ut vilka delar som bör finnas med. Grundläggande är att det finns ett vetenskapligt formulerat problem, ett tydligt och klart syfte, vilket undersökningsmaterial/data som valts, hur man har gått tillväga vid insamling och analys av undersökningsmaterialet och hur den egna studien förhåller sig till annan forskning på området. En förutsättning för detta är att referenshanteringen (litteraturangivelser, citat etc.) är konsekvent och korrekt. Ett vetenskapligt arbete är en kritisk granskning och skall också i sig kunna granskas kritiskt för att läsaren skall kunna avgöra hur sannolik författarens tolkning är utifrån de frågor, material och metoder denne utgått ifrån. Ett vetenskapligt arbete behöver därmed vara transparent, en läsare skall kunna se vilka mått och steg författaren tagit under hela arbetsprocessen, och ska med samma förutsättningar kunna komma fram till likande tolkningar som författaren.

För den konsumtionsuppsats som ni ska skriva ska olika delar finnas med. För en detaljerad beskrivning se fliken ”Uppsatsens form” som ligger under fliken ”Kursöversikt” på Lisam.

Examinationsformer och bedömningskriterier

I slutet av kursen skall ni lägga fram era examensarbeten i ett framläggningsseminarium. Handledare avgör om arbetet är klart för att seminariebehandlas. Observera att handledares

rekommendation för studenter att lägga fram sina uppsatser inte är synonymt med att uppsatsen blir betygsmässigt godkänd, eftersom det är den slutgiltiga produkten, det vill säga den helt klara uppsatsen som bedöms, liksom det som äger rum på seminariet i form av respondent- och opponentskap. Tre delar ingår således som bedömningsunderlag i examinationen av kursen: det skriftliga examensarbetet och det muntliga respondent- och opponentskapet.

Schema för framläggingsseminarier läggs på Lisam. De studerande får en tid för framläggning av arbetet och en tid för att vara opponent. Bedömande lärare utses av kursansvarig. Denne lärare leder framläggingsseminariet. Det innebär att ge både opponenter och respondenter utrymme att genomföra sina uppgifter och att bedöma deras insatser. Examensarbetet, opposition och respondentskap bedöms individuellt. För att möjliggöra en rättssäker individuell examination ska,

- 1) *bedömande lärare kommunicera med handledaren för att säkerställa att samtliga författare har tagit aktiv del i skrivandet av arbetet.*
- 2) *författarna i examensarbetet inkludera en kort självvärdering där det framgår hur varje persons insats har varit avseende 1) litteratursökningen, 2) analysen, 3) författandet samt 4) samarbetet mellan författarna.*
- 3) *varje författare vara beredd att enskilt försvara alla delar av arbetet.* Både opponent och examinator har här befogenhet att ställa frågor kring arbetet till en enskild författare, utan att den andra författaren får möjlighet att bistå.

Examination av examensarbetet/upsatsen

Examensarbetet bedöms av bedömande lärare utifrån de kriterier som finns i kurshandledningen (se nedan). Framläggningen avser 100 procent färdig text vilket innebär att endast redaktionella ändringar ska göras efter framläggingsseminariet. Med redaktionella ändringar avses sådan som inte avsevärt ändrar innebörden i det som skrivits. Exempel på redaktionella ändringar är språkliga korrektur (felstavning, meningsbyggnadsfel etc.) och ofullständiga referenser. Direkt efter seminariebehandlingen meddelar bedömande lärare de förändringar som krävs för att arbetet skall bli lägst godkänt. De studenter som ska genomföra redaktionella ändringar ska omgående genomföra dessa och senast fredag i vecka 13 lämna reviderad text till bedömande lärare (via Lisam), som, inom femton arbetsdagar, meddelar om arbetet är godkänt. Då meddelas också betyg på kursen. (För inlämning och publicering av examensarbete se instruktioner på Lisam.)

Om bedömande lärare avgör att arbetet *inte* är godkänt efter första framläggningen, *eller* att uppsatsen efter redaktionella ändringar inte fyller kraven för godkänd, är arbetet underkänt. Texten måste då bearbetas ytterligare. När den studerande anser att nödvändiga förändringar, som examinator krävt, är genomförda lämnas arbetet till examinator för förnyad prövning. Varje sådan prövning räknas som ett nytt examinationstillfälle. Varje läsår erbjuds tre examinationstillfällen. Utöver ordinarie tillfälle erbjuds ett examinationstillfälle under slutet av vårterminen (deadline torsdag vecka 20) och ett under kommande hösttermin (deadline

fredag vecka 42). Bedömande lärare meddelar kursansvarig vilket betyg som examensarbetet får.

Examination av opponenter- och respondentskap

Bedömande lärare skall i samband med slutseminariet också bedöma de studerandes insatser som respondenter respektive opponenter. För godkänt respondentskap krävs att den studerande muntligt försvarat de val som gjorts i arbetet och på ett relevant sätt bemött de synpunkter och frågor som opponenterna gett. Bedömande lärare ger återkoppling efter seminariet om hur respondenterna genomfört sina uppgifter och meddelar om insatserna är godkända eller underkända. Om respondenten inte uppnår godkänt resultat skall denne till bedömande lärare lämna in ett skriftligt försvar av sina val och överväganden. Det skriftliga försvaret utgör underlag för ny examination. Deadline för inlämning av dessa uppgifter är motsvarande tider för de framläggningar av Examensarbete 1 (SO F-3) som äger rum tre gånger varje läsår.

Opponenten skall för godkänt visa att hen är väl insatt i hela arbetet och dess innehåll genom att sammanfatta arbetet och ställa relevanta frågor kring centrala avsnitt. Dessutom skall den studerande visa förmåga att föra en dialog kring arbetets innehåll och yrkesrelevans och på ett kritiskt, välgrundat sätt bedöma arbetets övergripande förtjänster och brister. Bedömande lärare ger återkoppling efter seminariet om hur opponenterna genomfört sina uppgifter och meddelar om insatserna är godkända eller underkända. Då opponenterna inte uppnår godkänt resultat skall denne till examinator lämna en skriftlig opposition på samma arbete. Den skriftliga opponeringen utgör underlag för ny examination. Deadline för inlämning av dessa uppgifter är motsvarande tider för de framläggningar av examensarbete 1 (SO F-3) som äger rum tre gånger varje läsår.

Bedömningsgrunder för examination

Kursen betygssätts med *Underkänd*, *Godkänd* eller *Väl Godkänd*. Tre genomförda moment krävs för slutbetyget *Godkänd* på kursen.

- 1) Aktivt deltagande vid framläggningsseminarium. Detta inkluderar läsning av samtliga vid seminariet aktuella uppsatser.
- 2) Opposition vid framläggning av en uppsats där annat vetenskapligt arbete kritiskt granskas och diskuteras.
- 3) Presentation och försvar av eget vetenskapligt arbete på framläggningsseminarium.

För att bedömas som *Godkänd* skall studenten ha:

- formulerat en ämnesdidaktisk problemställning
- identifierat, valt och analyserat såväl nationella som internationella vetenskapliga texter med relevans för problemställningen
- motiverat syfte, avgränsningar, urval och perspektiv för arbetet
- presenterat och försvarat sitt vetenskapliga arbete

- kritiskt granskat och diskuterat ett annat vetenskapligt arbete
- uppfyllt angivna kriterier för omfattning
- visat på språklig tydlighet och korrekt referenshantering
- följt anvisningar om deadlines och inlämning av uppsats

För att möjliggöra en rättssäker individuell examination och för att erhålla betyget *Godkänd* i försvaret av det egna vetenskapliga arbetet ska författarna skriva en självvärdering som inkluderas i examensarbetet som ett separat reflektionsdokument som bifogas examensarbetet. Det skall här framgå hur varje persons insats har varit avseende 1) litteratursökningen, 2) analysen, 3) författandet samt 4) samarbetet mellan författarna. Varje författare skall på framläggingsseminariet muntligt och enskilt kunna försvara alla delar av arbetet och visa mottaglighet för sakkritik och förmåga att föra en konstruktiv diskussion om eget examensarbete.

Väl Godkänd

För att studenten ska erhålla betyget Väl godkänd på kursen måste samma krav som för Godkänd uppfyllas. Dessutom krävs att ett utförligt, tydligt och självständigt förhållningssätt genomsyrar formulering av ämnesdidaktisk problemställning, metod, analys och diskussion, samt att författaren visar på relevansen för ämnesdidaktik inom samhällsorienterande ämnen för F-3 utifrån uppsatsens resultat.

Underkänd

Att inte uppfylla kriterierna för Godkänd innebär att studenten blir Underkänd, men här särskiljs några kriterier som direkt och enskilt kan ligga till grund för att den studerande ges betyget Underkänd på kursen: den studerande inlämnar skriftligt arbete som, i enlighet med Linköpings universitets policy, betraktas som fusk eller plagiat; den studerandes skriftliga produktion kännetecknas av allmänt tyckande och brist på förankring i till exempel litteratur och föreläsningar.

Vad händer vid fusk?

Vid grundad misstanke om fusk eller plagiat kontaktar bedömande lärare studenten så snart som möjligt för att informera om anmälans gång. Grundad misstanke om fusk eller plagiat anmäls till universitetets rektor och ärendet behandlas i universitetets disciplinnämnd. Nämnden består av universitetets rektor, en lagfaren ledamot, en lärarrepresentant och två studeranderepresentanter. En **varning** eller **avstängning** från undervisning och examination i upp till sex månader kan bli följderna av fusk eller plagiat. Vid beslut om avstängning meddelas berörda institutioner inom Linköpings Universitet och CSN. Avstängning gäller från och med den dag då beslutet tas.

Litteraturlista

David, M., & Sutton, C. D. (2016). *Samhällsvetenskaplig metod*. Studentlitteratur.

Eriksson Barajas, K., Forsberg, C., & Wengström, Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap: vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. Natur & Kultur.

Övrig litteratur som kan vara av intresse

Funck, E. K., & Karlsson, T. S. (2021). *Handbok för systematiska litteratur- och dokumentstudier inom samhällsvetenskapen*. Förvaltningshögskolans rapporter, 158.
https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/67445/1/gupea_2077_67445_1.pdf

Kontaktuppgifter

Kursansvarig lärare/handledare/examinator:

Lars Wallner, lars.wallner@liu.se

Handledare/bedömande lärare:

Maria Arvidsson, maria.arvidsson@liu.se

Daniel Björklund, daniel.bjorklund@liu.se

Camilla Forsberg, camilla.forsberg@liu.se

Johanna Frejd, johanna.frejd@liu.se

Jonas Nordmark, jonas.nordmark@liu.se

Ola Uhrqvist, ola.uhrqvist@liu.se

Kursadministratör:

Elisabeth Qvarnström elisabeth.qvarnstrom@liu.se